

LIIKENNEVALIOKUNNAN LAUSUNTO

5/1998 vp

Hallituksen esitys Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten ja niihin liittyvien tiettyjen asiakirjojen muuttamisesta tehdyn Amsterdamin sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Ulkoasiainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 12 päivänä helmikuuta 1998 lähettäessään hallituksen esityksen valmistelevasti käsiteltäväksi ulkoasiainvaliokuntaan samalla määrännyt, että liikennevaliokunnan on annettava asiasta lausunto ulkoasiainvaliokuntaan.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat asian johdosta olleet kuultavina

- hallitusneuvos Hannu Pennanen ja viestintäneuvos Ismo Kosonen, liikenneministeriö
- kaupallinen neuvos Merja Paavola, ulkoasiainministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Belgian, Tanskan, Saksan, Kreikan, Espanjan, Ranskan, Irlannin, Italian, Luxemburgin, Alankomaiden, Itävallan, Portugalin, Suomen, Ruotsin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä tehdyn Amsterdamin sopimuksen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten ja niihin liittyvien tiettyjen asiakirjojen muuttamisesta.

Amsterdamin sopimukseen sisältyy asiasisältönsä puolesta kuusi kokonaisuutta: vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue, unionin ja kansalaisten lähentäminen, unionin ulkosuhteiden vahvistaminen, toimelempiin liittyvät muutokset, tiiviimpi yhteistyö sekä yhteisön perustamissopimusten yksinkertaistaminen.

Amsterdamin sopimuksen voimaantulo edellyttää, että kaikki jäsenvaltiot ratifioivat sen valtiöääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Vuonna 1996 käynnistetyssä hallitustenvälisessä konferenssissa sovittiin muutettavaksi Euroopan unionin ns. perussopimuksia. Uusi sopimus (Amsterdamin sopimus) muuttaa ja täydentää unionin perussopimuksia. Amsterdamin sopimus sisältää vain vähän välittömästi liikennevaliokunnan toimialaa koskevia määräyksiä tai sopimukseen liittyviä julistuksia ja pöytäkirjoja. Lainsäädännöllisiä toimenpiteitä ei hallituksen esityksestä välittömästi aiheudu.

Voimassa olevan 129 c artiklan 1 kohdan (uusi 155 artikla) mukaan yhteisö voi tukea jäsenvaltioiden rahoittamia ns. suuntaviivapäätöksessä yksilöityjä Euroopan laajuisia liikenne-, tele- ja energiaverkkoja (TEN-verkkoja). Yhteisö voi muutoksen jälkeenkin tukea samoja infrastruktuurihankkeita kuin tähänkin saakka. Lisäksi yhteisö voi myöntää rahoitustukea sellaisille hankkeille, joissa jäsenvaltiot eivät ole mukana rahoittajina, mutta joiden toteutusta ne tukevat muilla tavoin. Tuen myöntäminen edellyttää aina, että hanke kuuluu EU:n vahvistamien suuntaviivojen mukaiseen TEN-verkkoon.

Yleisradiopalveluja koskeva pöytäkirja koskee julkisten yleisradioyhtiöiden asemaa. Pöytäkirjan mukaan perustamissopimusten määräykset eivät rajoita jäsenvaltioiden toimivaltaa julkisen yleisradiotoiminnan rahoituksen järjestämi-

sessä edellyttäen, että rahoituksella turvataan julkista yleisradiotoimintaa harjoittavien yhteisöjen toimintaedellytykset julkisen palvelun tehtävän hoitamiseksi.

Päätöksentekomenettelyjä karsitaan luopumalla muun muassa yhteistoimintamenettelystä, jota voimassa olevan perussopimuksen mukaan (189 c artikla) sovelletaan liikennealan lainsäädäntöä annettaessa. Uutena päätöksentekomenettelynä liikennealan lainsäädäntöä annettaessa noudatetaan yhteispäätösmenettelyä (189 b artikla, uusi 251 artikla). Yhteispäätösmenettelyssä Euroopan parlamentin asema on vahvempi — Euroopan parlamentti osallistuu yhteisesti neuvoston kanssa säädösvallan käyttämiseen, toisaalta sillä on mahdollisuus estää neuvoston päätöksenteko eli parlamentilla on veto-oikeus. Liikennevaliokunta pitää myönteisenä, että päätöksentekomenettelyn uudistamisella turvataan jäsenvaltioiden mahdollisuudet tehdä liikenne-sopimuksia kolmansien valtioiden kanssa.

Lausunto

Lausuntonaan liikennevaliokunta kunnioittavasti esittää,

että ulkoasiainvaliokunta mietintöä laatiessaan ottaisi huomioon, mitä liikennevaliokunta on asiasta lausunut.

Helsingissä 17 päivänä maaliskuuta 1998

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

vpj. Esko-Juhani Tennilä /va-r
jäs. Klaus Bremer /r
Tarja Filatov /sd
Seppo Kanerva /kok
Kalevi Lamminen /kok
Suvi Lindén /kok
Eero Lämsä /kesk

Kari Myllyniemi /kesk
Raimo Mähönen /sd
Tero Mölsä /kesk
Jorma Rantanen /sd
Raimo Vistbacka /ps
vjäs. Tauno Pehkonen /skl.